

af sagens hidtidige forløb. Udvalget foreslår derfor, at det anføres i loven, at barnet ikke skal inddrages, hvis det kan være til skade for barnet. Det kan endvidere være nødvendigt at inddrage barnet, hvis forældrene bliver enige, eller barnet lige har været inddraget i sagen. Som et eksempel på det første kan nævnes, at forældrene som led i forligsbestræbelser bliver enige, uden at det er nødvendigt at inddrage barnet direkte. Hvis forældrenes oplysninger om barnets forhold belyser barnets situation, vil dette i nogle tilfælde være tilstrækkeligt til at få barnets perspektiv frem. Det kan særligt ved de helt små børn være tilstrækkeligt at lytte til forældrenes forklaringer om barnets forhold.

Omvendt peger udvalget også på, at inddragelse af barnet i nogle tilfælde kan være med til at skabe de forligsmæssige løsninger, da oplysninger om barnets perspektiv kan give forældrene nye vinkler på, hvad der vil være til barnets bedste. I de tilfælde, hvor barnet har været inddraget i statsforvaltningen, men hvor sagen i forlængelse heraf indbringes for retten, vil dommeren kunne vælge at lægge referater fra samtaler med børn og børnesagkyndige undersøgelser fra statsforvaltningen til grund for rettens afgørelse, således at barnet ikke nødvendigvis skal inddrages på ny, hvis sagen indbringes for domstolene. Herved undgås, at barnet belastes med at skulle inddrages flere gange om samme spørgsmål.

Det er endvidere udvalgets opfattelse, at der vil være spørgsmål, der har karakter af rene petitesser, som vil kunne afgøres, uden at barnet inddrages. Her tænkes f.eks. på en situation, hvor afleverings/afhentningssted- og tidspunkter kan fastsættes, uden at det har nogen betydning for barnets situation. Der skal dog udvises tilbageholdenhed med ikke også at inddrage børn i selv mindre spørgsmål. Det er vigtigt at holde sig for øje, at hensynet til barnets retsstilling og dets interesse i at komme til orde eller på anden måde at få dets perspektiv belyst skal veje tungt, og således ikke alene hvad der i et voksent perspektiv kan forekomme væsentligt at inddrage barnet i. Barnet vil derfor også i spørgsmål, der umiddelbart kunne forekomme af mindre betydende karakter skulle have mulighed for at komme til orde. Selve inddragelsen kan være værdifuld for barnet og således give det en oplevelse af, at det "har været med". Det er kun, hvis barnets perspektiv på anden måde utvivlsomt er belyst, og det er nødvendigt at inddrage barnet for at kunne træffe afgørelse, at inddragelse kan undlades.

Udvalget foreslår således, at barnet skal inddrages under en sag om forældremyndighed, barnets bopæl eller samvær, så dets perspektiv og eventuelle synspunkter kan komme til udtryk. Dette kan ske ved sam-

taler med barnet, børnesagkyndige erklæringer eller på anden måde, der belyser barnets perspektiv. Dette gælder dog ikke, hvis det må antages at være til skade for barnet, eller hvis det må anses for unødvendigt efter sagens karakter.

Der henvises til betænkningens afsnit 4.6.4.

2.2.3. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes overvejelser

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende er enig i, at udgangspunktet for en ny forældreansvarslov skal være, at børn altid bør have mulighed for at komme til orde vedrørende forhold, der vedrører deres liv. Hvis det mindre barn ikke verbalt kan give udtryk for sine synspunkter, vil barnets perspektiv skulle belyses på anden måde, sådan som også udvalget angiver. Det er ministeriets opfattelse, at det afgørende ikke bør være børnenes alder og modenhed, men måden man inddrager dem på. Det handler således snarere om at håndtere de dilemmaer og udfordringer, som kan være knyttet til en inddragelse af barnet. Det vil efter ministeriets opfattelse indebære fornyede overvejelser om den måde, hvorpå børn inddrages i forældremyndigheds- og samværssager. På samme måde vil formidlingen til forældrene og selve sagsbehandlingen skulle tilpasses. Fra først og fremmest at skulle "skaffe beviser" til brug for en afgørelse om forældremyndighed og samvær, ændres inddragelsen af barnet til at synliggøre det enkelte barns perspektiv. Resultatet kan i nogle tilfælde være, at man er nødt til at søge sagen oplyst på en anden måde, herunder at de oplysninger, der skal videregives til sagsbehandlingen, videregives i en form, der tilgodeser barnets behov for ikke at blive belastet af sine udtalelser. Det er således ministeriets opfattelse, at reglen om inddragelse af børn skal tilgodeses børnenes retssikkerhed og ikke kun betragtes som en bevisregel.

Ministeriet mener, at inddragelse af børn i form af egentlige samtaler må afhænge af det enkelte barns modenhed, men at det formentlig for de fleste ca. 7-årige vil være muligt at gennemføre en samtale. Der vil sikkert også i nogle tilfælde kunne gennemføres samtaler med yngre børn, ligesom der i andre tilfælde vil være 7-årige, som har svært ved at formulere sig og give udtryk for deres synspunkter ved en egentlig samtale. Da det således ofte vil afhænge af det enkelte barn, om dets perspektiv bedst belyses ved en samtale eller på anden måde, og at de oplysninger, der måtte komme frem under en sådan samtale, vil kræve særlig indsigt i børns forhold, er det ministeriets opfattelse, at samtaler med børn altid skal gennemføres af kvalificerede og erfarne sagkyndige, der har viden og ind-